

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
060108

DOM
2021-03-18
Stockholm

Mål nr
M 12153-19

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Vänersborgs tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2019-10-22 i mål nr M 1764-19, se bilaga A

PARTER

Klagande

C L

Ombud: A L

Motpart

1. Länsstyrelsen i Västra Götalands län
403 40 Göteborg

2. Svenska Designhus AB, 556458-3333
Nordviks Strand 25
471 95 Skärhamn

Ombud: M M

SAKEN

Föreläggande att söka tillstånd för utökad brygga på fastigheten X i Tjörns kommun

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

Mark- och miljööverdomstolen avslår överklagandet.

Dok.Id 1639012

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 2290 103 17 Stockholm	Birger Jarls Torg 16	08-561 670 00 08-561 675 50 E-post: svea.hovratt@dom.se www.svea.se		måndag – fredag 09:00–16:30

YRKANDEN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

C L har yrkat att Mark- och miljööverdomstolen ska undanröja mark- och miljödomstolens dom och återförvisa målet till mark- och miljödomstolen för fortsatt behandling eller, alternativt, fastställa länsstyrelsens beslut.

Svenska Designhus AB har medgett att mark- och miljödomstolens dom undanröjs och att målet återförvisas till mark- och miljödomstolen för fortsatt behandling. Bolaget har motsatt sig att länsstyrelsens beslut fastställs.

Länsstyrelsen i Västra Götalands län har vidhållit sin tidigare angivna inställning att tillstånd krävs för den anmälda vattenverksamheten.

UTVECKLING AV TALAN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

C L har till stöd för sin talan uppgett i huvudsak följande:

Han fick inte del av det yttrande som bolaget gav in till mark- och miljödomstolen den 10 september 2019 (aktbil. 23) och fick därmed inte heller tillfälle att bemöta uppgifterna innan domstolen avgjorde målet. Uppgifterna var relevanta för prövningen av målet. Mark- och miljödomstolens underlåtenhet innefattar ett rättegångsfel. Mark- och miljödomstolens dom bör därför undanröjas och målet återförvisas till mark- och miljödomstolen för fortsatt behandling. Alternativt kan felet läkas genom att Mark- och miljööverdomstolen låter honom yttra sig över inlagan.

Utbyggnaden av brygganläggningen på X har medfört en kraftig försämring vad gäller åtkomsten sjövägen till hamnen och brygganläggningen på hans fastighet Y med större båtar och fartyg. Fastighetens ändamål och funktion som industrifastighet för marin verksamhet har påverkats och försvagats genom utbyggnaden. Åtgärden har sådan påverkan på hans enskilda intresse att tillstånd krävs för vattenverksamheten.

Svenska Designhus AB har till stöd för sin talan uppgett i huvudsak följande:

C Ls fastighet används för bostadsändamål och någon industriell verksamhet har inte förekommit där på mycket länge. Det är inte av väsentlig betydelse för fastigheten Y att ett fartyg med en längd över 20 meter, som C Ls nuvarande segelbåt av märket Swan 65 har, kan förtöjas där. Inseglingsbredden med den anmälda vattenverksamheten är dock fullt tillräcklig även för denna båt. C Ls enskilda intresse utgör inte hinder mot ett anmälningsförfarande.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

Har rättegångsfel förekommit i mark- och miljödomstolen?

Av dagboken i mark- och miljödomstolens mål framgår att bolagets slutskrift, som kom in till domstolen den 10 september 2019, inte översändes till C L och att han därmed inte fick tillfälle att yttra sig över inlagan innan domstolen avgjorde målet.

Målet har i mark- och miljödomstolen handlagts enligt lagen (1996:242) om domstolsärenden. I 22 § i nämnda lag anges att ett ärende inte får avgöras utan att den som är part har fått kännedom om en uppgift som har tillförts ärendet genom någon annan än parten och har fått tillfälle att yttra sig över uppgiften. Möjlighet till undantag från denna kommuniceringsskyldighet finns enligt bestämmelsen bl.a. om avgörandet inte går parten emot, om uppgiften saknar betydelse eller om det av någon annan anledning är uppenbart obehövt att parten får kännedom om uppgiften. Det framgår inte av handlingarna att det i detta fall har funnits förutsättningar att göra undantag från kommuniceringsskyldigheten enligt bestämmelsen. Mark- och miljödomstolens underlåtenhet att före målets avgörande låta C L få del av bolagets slutskrift utgör ett rättegångsfel som kan antas ha inverkat på målets utgång.

Lagen om domstolsärenden saknar bestämmelser om rättegångsfel och återförvisning av mål från högre domstol till lägre instans. I förarbetena till lagen anges att rättegångsbalkens bestämmelser bör tillämpas analogt (se prop. 1995/96:115 s. 122). Enligt 50 kap. 28 § rättegångsbalken får hovrätten undanröja tingsrättens dom på grund av rättegångsfel endast om felet kan antas ha inverkat på målets utgång och inte utan väsentlig olägenhet kan avhjälpas i hovrätten.

C L har i Mark- och miljööverdomstolen fått del av bolagets inlaga och getts tillfälle att bemöta uppgifterna i den. Det rättegångsfel som har förekommit i mark- och miljödomstolen får därmed anses ha blivit avhjälpd. Det finns därför inte skäl att undanröja mark- och miljödomstolens dom och återförvisa målet till mark- och miljödomstolen för fortsatt behandling.

Frågan om anmälningsplikt

Svenska Designhus AB har anmält en vattenverksamhet i form av utvidgning av en brygga på fastigheten X i Tjörns kommun till länsstyrelsen. Anmälan avser två alternativ. Den huvudsakliga frågan i målet är om det är tillräckligt att verksamheten anmäls eller om den kräver tillstånd.

Enligt huvudregeln i 11 kap. 9 § miljöbalken krävs tillstånd för vattenverksamhet. I 9 a § i samma kapitel anges att regeringen får meddela föreskrifter om att det för vissa vattenverksamheter i stället för tillstånd ska krävas att verksamheten har anmälts. En sådan föreskrift har meddelats för den typ av vattenverksamhet som är aktuell i målet, se 19 § 3 förordningen (1998:1388) om vattenverksamheter, FVV. Mark- och miljööverdomstolen instämmer i mark- och miljödomstolens bedömning att 11 kap. 9 a § miljöbalken i lydelsen före den 1 januari 2019 ska tillämpas i detta fall. Det innebär att det vid tidpunkten för bolagets anmälan i såväl 11 kap. 9 a § miljöbalken som i 19 § 3 FVV fanns ett krav på att anmälan skulle ske innan vattenverksamheten fick påbörjas. Som mark- och miljödomstolen funnit hade inte den anmälda åtgärden vidtagits när anmälan gjordes den 31 juli 2017.

Utgångspunkten är alltså att det för utvidgningen av bryggan på X endast krävs en anmälan. Även för anmälningspliktig vattenverksamhet har tillsynsmyndigheten dock möjlighet att förelägga verksamhetsutövaren att ansöka om tillstånd om det behövs med hänsyn till verksamhetens påverkan på miljön eller enskilda intressen, se 23 § första stycket 2 b FVV. Det framgår inte av den marinbiologiska undersökningen att den anmälda bryggan, oavsett alternativ, skulle ha en sådan påverkan på miljön att tillstånd krävs för åtgärden av det skälet.

Enligt 23 § andra stycket FVV ska tillsynsmyndigheten, vid bedömningen av verksamhetens påverkan på enskilda intressen, särskilt beakta om det i ärendet finns ett yrkande om särskild tvångsrätt, ersättning eller inlösen. Oenighet om en vattenverksamhet kan inte i sig anses innebära att ett anmälningsförfarande är uteslutet (se Mark- och miljööverdomstolens dom den 24 november 2016 i mål nr M 2444-16).

Mark- och miljööverdomstolen bedömer att tillgängligheten från vattnet till C Ls fastighet inte begränsas på ett sådant sätt av den anmälda vattenverksamheten att den påverkar C Ls möjligheter att använda sin fastighet. Även om manöverutrymmet för att angöra bryggan har minskat, bedöms det även i fortsättningen vara tillräckligt stort för det behov C L beskriver. Mark- och miljööverdomstolen instämmer således i mark- och miljödomstolens bedömning att C Ls enskilda intresse inte påverkas i sådan omfattning av den anmälda vattenverksamheten att den utlöser tillståndsplikt.

Eftersom det inte framgår av utredningen i målet hur den numera utförda bryggförlängningen på X förhåller sig till de båda anmälda alternativen bör målet, som mark- och miljödomstolen har funnit, återförvisas till länsstyrelsen för ny prövning av den anmälda verksamheten.

Det saknas således skäl att ändra mark- och miljödomstolens dom. C Ls överklagande ska därför avslås.

Domen får enligt 5 kap. 5 § lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar inte överklagas.

I avgörandet har deltagit hovrättsråden Lars Borg och Ingrid Åhman, referent, tekniska rådet Dag Ygland samt tf. hovrättsassessorn Sanna Ordenius

Föredragande har varit Erica Ehne

VÄNERSBORGS TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2019-10-22
meddelad i
Vänerns borg

Mål nr M 1764-19

PARTER

Klagande

Svenska Designhus AB, 556458-3333
Nordviks Strand 25
471 95 Skärhamn

Ombud: N C och M M

Motpart

1. C L

Ombud: A L

2. Länsstyrelsen i Västra Götalands län
403 40 Göteborg

ÖVERKLAGAT BESLUT

Länsstyrelsens i Västra Götalands län beslut den 27 september 2017 i ärende nr 535-26453-2017, se bilaga 1

SAKEN

Föreläggande att söka tillstånd för utökad brygga på fastigheten X i Tjörns kommun (återförvisat)

DOMSLUT

1. Mark- och miljödomstolen upphäver länsstyrelsens beslut den 27 september 2017 och återförvisar målet till länsstyrelsen för ny prövning.
2. Mark- och miljödomstolen avslår yrkandena om ersättning för rättegångskostnader.

Dok.Id 452762

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 1070 462 28 Vänerns borg	Hamngatan 6	0521-27 02 00 E-post: mmd.vanersborg@dom.se www.vanersborgstingsratt.domstol.se	0521-27 02 80	måndag – fredag 08:00–16:00

BAKGRUND

Svenska Designhus AB gav in en anmälan till länsstyrelsen om utökning av befintlig brygga på bolagets fastighet X i Tjörns kommun. Vid länsstyrelsens samråd med angränsande och berörda grannar motsatte sig C L, som äger fastigheten Y, den anmälda vattenverksamheten. Länsstyrelsen beslutade den 27 september 2017, dnr 535-26453-2017, att förelägga bolaget att ansöka om tillstånd enligt 11 kap. 9 § miljöbalken. Som skäl angav länsstyrelsen i huvudsak att i och med att den anmälda anläggningen ska uppföras i nära anslutning till fastigheten Y kan placeringen utgöra en faktor där påverkan på enskilt intresse inte kan uteslutas, vilket föranleder att det föreligger motstridiga enskilda intressen.

Sedan Svenska Designhus AB överklagat länsstyrelsens beslut, beslutade mark- och miljödomstolen den 21 februari 2018 att upphäva länsstyrelsens beslut. Mark- och miljödomstolen anförde som skäl i huvudsak att domstolen bedömde att inget enskilt intresse på fastigheten Y påverkas i sådan mån att det skulle vara påkallat med ett tillståndsförfarande samt att verksamheten inte kan antas medföra betydande påverkan på allmänna eller enskilda intressen, som inte kan hanteras inom ramen för tillsynen.

C L, ägare till fastigheten Y, klagade över domvilla till Mark- och miljööverdomstolen som i beslut den 5 februari 2019 undanröjde miljödomstolens dom och återförvisade målet till mark- och miljödomstolen för ny prövning.

YRKANDEN M.M.

Svenska Designhus AB har yrkat att länsstyrelsens beslut upphävs och att anmälan godkänns i första hand för alternativ 2 (U) och i andra hand för alternativ 1 (rak förlängning). Svenska Designhus AB har som grund för yrkandet anført i huvudsak följande.

Enligt 23 § 2 a förordning (1998:1388) om vattenverksamhet m.m. ska tillsynsmyndigheten förelägga verksamhetsutövaren att ansöka om tillstånd för vattenverksamheten om det behövs med hänsyn till verksamhetens påverkan på miljön eller enskilda intressen. C L (ägare till fastigheten Y), som motsatt sig planerad förlängning av bryggan i två utformningar på X har som skäl framfört att denna förlängning skulle medföra svårighet att angöra sin egen brygga med en 65-fot segelbåt. C L har framfört klagomål på att även den U-formade förlängningen/utbyggnaden hindrar hans ut- och infart med båt. Med en 28 meter bred infart efter förlängning kan inte C Ls passage till den egna bryggan anses hindras. Det ska understrykas att fastighetskartan till C Ls yttrande i ärendet är direkt missvisande eftersom hans brygga förefaller medvetet ha placerats helt inom hans fastighetsgräns. Samtliga andra existerande fastighetskartor och ortofoton visar tydligt att yttre delen (4,1 meter) av hans brygga ligger inom fastigheten X. C L kan därmed inte åberopa att planerad utökad brygga kan påverka hans enskilda intressen.

Länsstyrelsen har bestritt bifall till överklagandet och anfört bl.a. följande.

Aktuellt mål avser pröva huruvida ansökta åtgärder kan omfattas av anmälningsplikten. Länsstyrelsen finner inte skäl att ändra sitt ställningstagande utifrån vad som framförts i överklagandet. Detta mot bakgrund av att den anmälda anläggningen ska uppföras i nära anslutning till fastigheten Y och att placeringen kan utgöra en faktor där påverkan på enskilt intresse inte kan uteslutas.

Fastighetsägarna till X och Y har inte kunnat komma överens. Fastighetsägare till Y har meddelat att han motsätter sig utökningen av brygga på X och framfört synpunkter gällande fram-förande av sin båt. Med hänsyn till de synpunkter som framförts av fastighetsägare till Y bedömer länsstyrelsen vid granskning av kartmaterial att det finns risk för att enskilda intressen kan påverkas negativt av planerad vatten-verksamhet och att risken inte är försumbar. Det föreligger alltså motstridiga enskilda intressen kopplade till åtgärden som inte kan avgöras i ett anmälnings-ärende.

Under bolagets utveckling av talan har det med hänvisning till en karta med fastighetsgränser framförts att brygga på Y går in på fastigheten X. Om bifogad fastighetskarta stämmer noterar länsstyrelsen att denna också visar att bryggan som ägs av X delvis ligger på fastigheten Y. Därmed skulle även fastighetsägaren till Y kunna ha synpunkter och invändningar på placering bryggor i området. Detta förhållande utgör enligt länsstyrelsens uppfattning ytterligare en faktor till att ytterligare byggnationer i området inte bör hanteras inom ramen för ett anmälningsärende. Länsstyrelsens bedömning är därför att det krävs en tillståndsprövning för vattenverksamhet hos mark- och miljödomstolen för att avgöra tillåtligheten. Länsstyrelsen bedömer att tillsyn samt bedömning av bryggan på Y i första hand bör ske utifrån strandskyddsbestämmelserna då det är en förbuds-lagstiftning. I aktuellt område är det kommunen som ansvarar för tillsynen utifrån strandskyddsbestämmelserna och inte länsstyrelsen. I övrigt hänvisar länsstyrelsen till vad som framförts i det överklagade beslutet.

C L har bestritt bifall till överklagandet och yrkat ersättning för rättegångskostnader med belopp som senare kommer att anges. C L har anfört i huvudsak följande.

Påverkan på enskilda intressen

Y gränsar såväl på land som i utanförliggande vattenområde till X. Inom Y finns sedan 35 år en större brygganläggning som även tjänar som vågbrytare. Denna anläggning har ersatt andra men mindre anläggningar på fastigheten, på vilken under lång tid bedrivits varvsverksamhet. Fastigheten är taxerad som industrifastighet och ämnad för bland annat marin verksamhet. Brygganläggningen/vågbrytaren är avpassad att erbjuda förtöjningsmöjlighet för stora båtar.

Fastigheten är hemmahamn för bland annat hans större segelbåt som tidigare ingått i hans rörelse med chartertrafik. Båten har en längd om 65 fot, knappt 20 meter och ett djupgående med köl om knappt fyra meter. Att manövrera en båt i denna

storleksklass, och i synnerhet en så stor segelbåt, kräver inte bara stor erfarenhet och gott sjömanskap, utan även att anöringsplatser har tillräckligt utrymme. Så har varit fallet på Y fram till dess att klaganden lät förlänga bryggan på X på sätt anmälts. Därigenom har passagen in till anöringsplatsen på Y minskat från 35 meter till cirka 18 meter.

Utökningen av bryggan på X har medfört, att möjligheterna till anöring med Lindgrens båt minskat betydligt och dessutom förhindrats vid sydvästlig vind. Såväl han som hans son har licens för att föra den stora segelbåten, sonen även i kommersiell trafik, och båda har mångårig och stor erfarenhet härav. Oaktat detta är svårigheterna att anöra Y numera så stora vid nämnda vindförhållanden, att anöring måste ske i annan hamn med avvaktande på ändrade vindförhållanden. Sonen har beskrivit förhållandena enligt följande.

Tilläggnig Nordviksstrand 29.

Förutsättningen för tilläggnig i Nordviksstrand är vid hårda vindar mycket komplicerad. Orsaken till detta är att den huvudsakliga vindriktningen vid vindar över 7-8m/s är V och vridande mot nord och ökande vid vindstyrkor upp mot 18m/s och där över.

Bryggan i Nordviksstrand ligger i riktning VSV med en 90 graders vinkel mot SSO.

Sedan en brygga i söder förlängs, har manöver utrymmer förminskats avsevärt, och en backmanöver framtingats. Tidigare fanns utrymme för att gira runt och förtöja med SB sida. Detta har idag omintetgjorts och en tilläggnig med backmanöver, där farten för att möjliggöra en gir, är osäker och högst (3-4knop) vilket gör den mycket osäker.

Det är mot ovanstående bakgrund som han vidhåller, att utbyggnaden av brygganläggningen inom X medfört så stor negativ inverkan på förhållandena inom Y att åtgärden utgör tillståndspliktig vattenverksamhet.

Tillståndsplikt

Klaganden har redan låtit utföra förlängningen av bryggan på X. Den rättsliga situationen är nu sådan, efter Svea Hovrätts undanröjande av tingsrättens tidigare dom i mål M 3955-17, att det är länsstyrelsens föreläggande i beslutet den 27 september 2017 som alljämt gäller. Myndighetsbeslutet äger rättskraft intill dess det upphävs eller ändras. Eftersom den vattenverksamhet som länsstyrelsens

föreläggande om tillståndsplikt avser redan utförts i form av utbyggnaden av bryggan, är det inte längre möjligt att rättsligt hantera verksamheten inom ramen för ett anmälningsärende. Klagandens yrkanden i målet kan redan av följande skäl inte bifallas.

Fram till den 1 januari 2019 innehöll bestämmelsen i 11 kap 9 a § miljöbalken, att regeringen kunde föreskriva att det för vissa mindre vattenverksamheten istället för tillstånd endast krävdes att verksamheten anmäldes *innan den påbörjades*. Sådana föreskrifter har med stöd av bestämmelsen meddelats i 19 § förordningen (1998:1388) om vattenverksamhet mm. Att anmälan om viss vattenverksamhet skulle ske innan den påbörjades ledde till en klar rättspraxis, att sådan anmälan inte kunde göras för redan pågående eller genomförd verksamhet.

Genom ändring av 11 kap 9 a § miljöbalken, se SFS 2018:1407, togs den ovan kursiverade delen av bestämmelsen bort, med följd att anmälan numera kan ske i efterhand och av redan påbörjade vattenverksamheter. Av övergångsbestämmelserna till lagändringen följer emellertid, att äldre bestämmelser gäller för mål och ärenden som påbörjats före ikraftträdandet den 1 januari 2019.

Mark- och miljödomstolen har således att tillämpa 11 kap 9 a § miljöbalken i dess tidigare lydelse och kan därför lagligt sätt inte bifalla klagandens yrkande om att klagandens anmälan skall tas upp till behandling enligt 21 -23 §§ förordningen om vattenverksamheter.

Skulle mark- och miljödomstolen likväl finna sig oförhindrad att i sig godta prövning av den redan utförda utbyggnaden av anläggningen inom ramen för anmälningsförfarande återopas sålunda i andra hand, att verksamheten haft så stor negativ inverkan på åtkomsten av vattenområdet och bryggan på Y, att tillståndsplikt skall föreskrivas enligt 23 § 1 st. 2 b § förordningen om vattenverksamhet. Länsstyrelsens beslut är därför välgrundat och överklagandet skall lämnas utan bifall.

I övrigt vidhålls vad som anförts i ärendet hos länsstyrelsen.

Avvisning

Mark- och miljödomstolen kan lagligen inte pröva klagandens yrkande om att domstolen ska förordna om tillståndsplikt för anläggningar på Y, varför yrkandet ska avvisas.

Svenska Designhus AB har i bemötande anfört bl.a. följande.

Designhus vidhåller sitt ändringsyrkande. Dock frånfaller bolaget sitt tredjehandsyrkande. Vidare yrkas ersättning för rättegångskostnader med belopp som senare kommer att anges.

Det torde vara ostridigt att allmänna intressen inte berörs så att det utlöser tillståndsplikt. Prövningen skall därför begränsas till i vad mån och på vilket sätt C Ls legala intresse berörs och i så fall i vilken grad. Det intresse som C L stödjer sin inställning på är att han har svårt att manövrera ett 65 fot långt fartyg in till bryggan på sin fastighet, Y. Fartyget som han åsyftar har beteckningen Swan 65. Det är 65,98 fot (20,11 meter) långt och har en bredd av 18,44 fot (5,62 meter). C Ls fastighet används som bostadsfastighet. Någon industriell verksamhet har inte bedrivits där på mycket länge. För fastigheten med denna användning är det inte av väsentlig betydelse - det gäller inte personen C L - att kunna förtöja ett fartyg med en längd om drygt 20 meter. Detta i synnerhet, som det kan förstås, om fartyget används i kommersiell trafik. Det finns en rimlig nivå för i vilken utsträckning en fastighets legala användning får hindra användningen av en annan fastighet. Med andra ord C L har fel fastighet för angiven användning.

C Ls hela brygganläggning är illegal enligt följande. Den har anlagts utan erforderlig strandskyddsdispens. Vidare har vattenverksamheten med bryggan inte tillståndsprövats. Den är uppförd med en palissaddel, vågbrytare, mot havet, som består av 280 tätt intill varandra nedslagna pålar. Pålarna är behandlade med det mycket giftiga ämnet kreosot. Palissaden stänger, vilket är dess syfte, ute havsvattnet från att cirkulera i hamnen. Ett tillsynsärende handläggs f n av

Samhällsbyggnadsförvaltningen inom kommunen. 4,1 meter av C Ls brygga skjuter dessutom in på Xs vattenområde, som disponeras av Designhus. Något medgivande till detta har inte lämnats av någon ägare till X. Eljest förekommande inseglingsbredd är i påtaglig utsträckning påverkad negativt av denna civilrättsligt otillåtna bryggdel. Ägarna till X har krävt borttagande av bryggdelen. Carl Lidgren har vägrat efterkomma denna uppmaning. Ägarna till X har därför till Uddevalla tingsrätt stämt in C L och yrkat förpliktande för honom att ta bort bryggdelen.

I mark- och miljödomstolens mål M 3955-17 gav Designhus in ett utlåtande 2017-12-11 av mästerlotsen/sjökaptenen Bo-Ragnar Skärström.

Sammanfattningsvis uttalade han att i detta fall är det tillräckligt med en inseglingsbredd om 2,5 gånger båtbredden på såväl segel- som motorbåtar. Överfört på detta fall skulle en inseglingsbredd om ca 14 meter (2,5 x 5,62) vara fullt tillräcklig. Den är idag 3 gånger så stor och kommer att öka rejält när C L tar bort sin bryggdel om 4,1 meter. Fotografiet i bilaga 2 till C Ls inlägga 2019-07-17 ger en totalt missvisande bild ifråga om inseglingsbredden idag. Detta därför att fotografiet visar två byggpråmar som under en mycket kort tid varit förtöjda vid nocken på bryggan på X.

C L grundar således sitt enskilda intresse på en ren olaglighet - sin brygga som saknar strandskyddsdispens, inte är tillståndsprövad enligt miljöbalken och som dessutom olovligen skjuter in på Xs vatten, allt för att ta in och ut fartyg som är främmande för hans fastighets behov som bostadsfastighet. Det ankommer, trots det redovisade, på C L att visa eller i vart fall, mot Designhus invändningar enligt ovan, göra sannolikt att hans påstådda intresse grundas på legal användning av Y. Vidare ankommer det på honom att visa att en sådan användning kränks av den nuvarande användningen av X.

Länsstyrelsen har vidhållit vad som tidigare anförts.

DOMSKÄL

Enligt 11 kap. 9 § krävs tillstånd för vattenverksamhet. För vissa verksamheter får dock regeringen enligt 9 a § samma kapitel meddela föreskrifter om att det istället för tillstånd krävs att verksamheten anmäls.

I sistnämnda bestämmelsens lydelse före den 1 januari 2019 angavs att regeringen fick meddela föreskrifter om att det för vissa vattenverksamheter i stället för tillstånd ska krävas att verksamheterna har anmälts innan de påbörjades. Enligt övergångsbestämmelserna gäller äldre bestämmelser fortfarande för handläggning av mål och ärenden som inletts före ikraftträdandet. Anmälan om den aktuella verksamheten inkom till länsstyrelsen den 31 juli 2017. Såvitt framgår att utredningen i målet var någon anmäld åtgärd inte vidtagen vid detta tillfälle.

Föreskrifter om vilka verksamheter som ska vara anmälningspliktiga har meddelats av regeringen i förordningen (1998:1388) om vattenverksamhet m.m. nedan FVV. Av 19 § 3 nämnda förordning framgår att uppförande av en anläggning, fyllning eller pålning i ett annat vattenområde än vattendrag, om den bottenyta som verksamheten omfattar i vattenområdet uppgår till högst 3 000 kvadratmeter är anmälningspliktig.

Vid anmälan om ändring av en vattenverksamhet som inte tidigare varit föremål för prövning ska en samlad bedömning ske av hela verksamhetens påverkan på allmänna och enskilda intressen (jfr prop. 2004/05:129 s 70 ff).

När ett anmälningsärende är tillräckligt utrett kan tillsynsmyndigheten enligt 23 § första stycket 2 förordningen om vattenverksamhet bl.a. förelägga verksamhetsutövaren att vidta de försiktighetsmått som behövs eller att ansöka om tillstånd.

Vad gäller påverkan på enskilda intressen är en förutsättning för att en verksamhet kan bli anmälningspliktig att den inte har någon påverkan av betydelse på närliggande fastigheter och att denna påverkan inte är föremål för tvist. Oenighet

om en vattenverksamhet mellan enskilda intressen innebär inte att ett anmälningförfarande är uteslutet. Enskilda intressen som utgör hinder mot ett anmälningförfarande synes främst vara civilrättsliga frågor om tvångsrätt, ersättning och inlösen som tillsynsmyndigheten enligt 23 § andra stycket förordningen FVV särskilt ska beakta vid bedömningen av verksamhetens påverkan på enskilda intressen (se Mark- och miljööverdomstolens domar den 24 november 2016 i mål M 2444-16 samt den 20 mars 2019 i mål M 8454-18).

Den påverkan på enskilda intressen som har anförts från ägaren av fastigheten Y är att den anmälda verksamheten på fastigheten X försvårar tillgängligheten till och angöringsmöjligheterna vid brygganordningar på fastigheten Y. Ägarna till fastigheten X uppger i sin tur att deras verksamhet inte försvårar angöringen till brygganläggningen på Y. Det råder således oenighet om och i så fall i vilken omfattning den anmälda verksamheten försvårar angöringsmöjligheterna på Y. En invändning om försvårad angöringsmöjlighet är inte av sådant civilrättsligt slag att det inte kan behandlas inom ramen för ett anmälningärende. Verksamhetens eventuella påverkan på angöringsmöjligheterna på fastigheten Y kan inte heller anses vara ett sådant enskilt intresse av sådan omfattning att tillståndsplikten utlöses av det skälet. Frågan om den anmälda verksamhetens inverkan på angöringsmöjligheterna bör således kunna prövas inom ramen för anmälningärendet. Överklagandet ska därför bifallas på så sätt att länsstyrelsens beslut upphävs. Med hänsyn till principen om att målet lämpligen ska prövas i underinstans som första instans ska målet återförvisas till länsstyrelsen för ny prövning av den anmälda verksamheten.

Frågan om rättegångskostnader

Frågan om ersättning för rättegångskostnader regleras i 32 § lagen (1996:242) om domstolsärenden. Av 5 kap 1 § lagen (2011:921) om mark- och miljödomstolar framgår att 32 § ärendelagen om rättegångskostnadsansvar inte ska tillämpas i mål som överklagats till mark- och miljödomstolen. Vare sig ärendelagens eller rättegångsbalkens bestämmelser är således tillämpliga. Någon bestämmelse som ger

rätt till ersättning för rättegångskostnader i förevarande typ av mål finns således inte, jfr. Mark- och miljööverdomstolens dom den 15 april 2015 i mål M 11807-14. I avsaknad av lagstöd kan inte ersättning för rättegångskostnader dömas ut.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 2 (MMD-02)

Överklagande senast den 12 november 2019.

Titti Heina

Nils-Göran Nilsson

I domstolens avgörande har deltagit rådmannen Titti Heina, ordförande, och tekniska rådet Nils-Göran Nilsson. Föredragande har varit beredningsjuristen Eva Högmark.